

Viiniköynnöksiä Suomessa?

Kyllä vain. Silti joudumme ottamaan luonnon olot huomioon tarkemmin kuin perinteisissä viininviljelymaissa. Positiivisena puolena Suomen pitkä kesäpäivä on eduksi viiniköynnökselle. Ne kasvavat ja sato kehittyä lyhyemmässä ajassa, kun se mitataan päivissä. Kasvukauden valoisa aika on lähellä saman lajikkeen eteläisempiä kasvupaikkoja.

Istutuksen valmistelu ja istutusaika

Valitse lämmin seinusta tai eteläinen tai lounainen rinne, jos mahdollista. Taimien väli on tavallisesti 1-1,5 metriä ja rivien väli 2-2,5 metriä. Liian tiheässä kasvavat taimet eivät saa tarpeeksi valoa.

Kaiva reilu 50 cm leveä ja 70 cm syvä kuoppa. Viiniköynnöksen pääjuuret kasvavat parin metrin päähän. Sekoita kuoppaan multaa ja kaivamaasi maata sekä syyslannoitetta. Yleensä tyypeä ei ensimmäisenä vuonna kannata lisätä.

Istuttaminen

Jos juuret ovat kiertäneet astiassa, avaa taimen juuristoa leveämmälle. Istuta aitojuuriset taimet nykyistä multapintaa 20 cm syvemmälle ja vartetut lajikkeet niin, että varttamiskohdan muhkura jää 2-4 cm maanpinnan yläpuolelle. Voit peittää kolmasosan taimen varresta istuttaessasi ja jättää taimen alkukesällä kuoppaan. Silloin kastelu on helppoa. Täytä kuoppaa kesän aikana 10 cm kerrollaan. Mitä syvemmällä juuret ovat, sitä paremmin juuristo ja taimi selviävät talven pakkasista.

Laita taimen tyvelle kuoriketta, mansikkakangasta tms, jotta rikkaruohot pysyvät pois kilpailimesta vedestä, ravinteista ja auringon valosta. Jos maanpinta ei ole kalteva, tee viimeistään syyskuun alussa ennen syysstateita pieni 20 cm korkea kumpare. Liika vesi valuu juuristolta pois, juuristo talvehtii paremmin.

Tukeminen

Yksittäinen taimi voi kiivetä keppiä, verkkoaitaa tai ohuista rimoista tehtyä säleikköä pitkin. Pitkä rivi taimia on helpompi tukea kestäviin tolppiin kiinnitettyjen lankojen varaan.

Suojaaminen lehtien puhjettua haloilta

Viiniköynnösten silmujen puhkeamisen jälkeen taimi kannattaa suojata, jos yöhalla uhkaa. Pitkä rivi taimia on helpointa suojata tukilankojen varaan asetetun kaksinkertaisen hallaharson avulla. Erilliset taimet voi kietoa pariin kertaan harson sisään.

Leikkaaminen ja lannoittaminen kesällä

Viiniköynnösten rypäleet yhteyttävät alussa. Siksi ne kannattaa paljastaa valolle. Rypäleitä kasvavat oksat katkaistaan siten, että viimeisen rypäletertun yläpuolelle jää 5-10 lehteä. Lehtihankoihin ilmaantuvat uudet latvan alut poistetaan. Näin sen oksan lehtien energia menee rypäleille. Tiheää kasvustoa harvennetaan.

Tyypeä ei kannata lisätä enää elokuun alun jälkeen. On vaarana, että kasvu jatkuisi liian myöhään syksyllä ja talveen valmistautuminen ei tapahtuisi ajoissa.

Viiniköynnöksen valmistaminen talveen

Kun pituuskasvun pysäyttää katkaisemalla latvat elokuusta lähtien, lehtien yhteyttämistuotteet menevät juuriston kehittämiseen ja rangan puutumiseen. Se tarkoittaa parempaa talvenkestoa. Viiniköynnös muodostaa kukkien aiheet syksyllä. Jos lehvästö on syksyllä liian tiheä, kukkia ja rypäleitä tulee seuraavana kesänä vain vähän.

Suojaaminen talveksi

Alas lasketut versot ja 10 cm korkealla vaakasuoraan kasvavaa ranka on helppo suojata monella tavalla. Pakkaskangas, havut, maa tms. eristävät viiniköynnöstä kylmyydeltä ja tuulelta. Peitä varttamiskohta maalla etenkin ensimmäiseksi talveksi.

Lajikkeista

Lämpimällä ja aurinkoisella paikalla satoa tuottavia lajikkeita on paljon, etenkin jos kevään viimeinen ja syksyn ensimmäinen halla saadaan poistettua: kasvukausi on silloin 1-2 kk pitempi! Auringon vaikutusta saa lisättyä harsolla, muoviseinämällä tai -teltalla.

Jos kasvukauden keskilämpö on 2 astetta korkeampi, köynnöksen olot vastaavat 500 km etelämpänä olevaa aluetta. Siten lajikeluettelossa mainittu menestymisvyöhyke on vain suuntaa antava ja kertoo lähinnä lajikkeiden keskinäisistä eroista. Varttamalla viiniköynnökseen toisenlainen juuri "perusrunko", lajikkeeseen sopivuutta esim. kuivalle maaperälle voidaan parantaa. Kasvuun voi siis vaikuttaa monin tavoin.

Monen rypäleet ovat pienehköjä. Kiviäkin on taatusti enemmän kuin ulkomailta tuoduissa siemenettömässä rypäleissä. Toisten maku on voimakas, joidenkin mielestä liiankin erikoinen. Tutustu, kokeile ja innostu. Uusi kiehtova viiniköynnösten maailma odottaa!

Ari Markkula 2012

Lisätietoa viiniköynnöksistä:

www.omenakumpu.com

www.viininkasvattajat.fi

Juha Karvonen: Viiniköynnösten kasvatusta Suomessa

Omenakumpu

Viiniköynnökset

Persikat — Aprikoosit — Viiniköynnökset

Omenapuut – Päärynäpuut - Luumupuut

Ari Markkula

Knutersintie 670
00890 Helsinki

0400 470 035
ari.markkula@omenakumpu.com

www.omenakumpu.com

Tietoa myyntipäivistä ja aukioloajoista kotisivuilla. Myyntiä taimitarhalla myös muulloin, mutta ota ensin yhteyttä ja sovi tapaamisesta.

Bianca Menestymisvyöhyke: I-?

Tämä aitoviini selviää Suomen pakkasista kohtuullisesti. Se on voimakaskasvuinen ja vaatii kasvutilaa. Taimiväliksi hyvä kahta metriä, jolloin kevätleikkausten jälkeen jätettäviä silmuja voi olla 30-40, joka tietää suurta satoa.

Galanth Menestymisvyöhyke?

Galanth on Solariksen ja Muscat Bleu risteytys. Suuret ja maukkaat tumman siniset pöytärypäleet ovat suuressa tertussa. Osa sen hyvästä taudinsietokyvystä juontuu tertun väljyydestä. Se on satoisa, ja kypsymisaika ulkona kasvatettuina on syyskuun lopussa, joskin syömäkelpoisia jo aiemmin. Suosittelemme tätä erityisesti kasvihuoneeseen.

Garant Menestymisvyöhyke?

Bianca

Hasanski Sladki

Tämä on samojen risteysvanhempien jälkeläinen kuin Galanthkin, mutta rypäle on vaalea. Taudinkestävyys on yhtä hyvä kuin Galanthilla ja se sopii samalla tavalla pöytärypäleeksi kasvihuoneeseen. Sen rypäleet kypsyvät viikkoa aikaisemmin, mutta syöntiaika on tälläkin pitkä. Garant saa sinistä sävyä kypsyessään.

Hasanski Sladki Menestymisvyöhyke: II (IV)

Kypsyä syyskuun alussa. Marjat keskikokoiset, pienet, siniset ja sisältävät runsaasti C-vitamiinia. Sopii viinin valmistukseen. Lehdillä kaunis punainen syysväri. Versot eivät ehdi kovin hyvin talveentua ja siksi latvakasvu kannattaa pysäyttää leikkaamalla jo elokuusta lähtien: kun kasvi ei pysty kasvamaan ylöspäin, se joutuu laittamaan tuottamansa ravinteet rypäleisiin ja valmistautumiseen talveen. On kestänyt -33 astetta pakkasta.

Kuzminski Sini Menestymisvyöhyke: I-?

Tämän lajikkeen versot tuleentuvat hyvin ja on talvenkestäviä. Rypäleet ovat tummat, mehukkaat ja valmistuvat nopeasti. Mehukin on punaista. Siemenet ovat pieniä. Sopii syötäväksi sellaisenaan.

Leon Millot Menestymisvyöhyke: I-?

Tämä aitoviini on kestänyt suojattuna Lappeenrannan pakkaset lämpimällä kasvupaikalla ja on tuottanut satoa vuosia. Sillä on tumma aikaisin kypsä rypäle, joka aromikkaana sopii sekä viiniin että syötäväksi sellaisenaan. Sitä käytetään toisten viinien maun ja tumman värin parantamiseen.

Pinot Noir Precoce, Frühburgunder Menestymisvyöhyke: I-?

Aikaisimmin kypsä Pinot Noir kestää kohtalaiset pakkaset ja sitä kasvatetaan mm. Etelä-Ruotsissa. Rypäleetertut ovat pieniä ja kiinteitä, ja tertun päässä olevat rypäleet ovat usein hyvin pieniä. Tämän aromaattista rypäleitä käytetään erityisesti viininvalmistukseen, mutta maistuvat sellaisenaankin.

Rasa Menestymisvyöhyke: I?

Tumman sininen tai violetti, suuri, mansikkamausteinen ja mehukas rypäle kypsyy myöhään. Sato on suuri ja kasvovoima samoin. Keväällä riittää 5-8 silmuja. Kestää pakkasta 20-25 astetta. Maa saa olla lievästi hapanta.

Muscat Blue Menestymisvyöhyke: I

Tumman siniset tai melkein mustat rypäleet ovat suuria. Tertussa rypäleitä on paljon. Kehittyäkseen hienostuneen makuisiksi rypäleet tarvitsevat pitkän kypsymisajan. Siten Muscat Bluen paras kasvupaikka on hyvin lämmin seinusta tai kasvihuone, jolloin se myös kestää pakkasia paremmin. Talvetsi taimi kannattaa laskea alas ja suojata, jotta se välttyisi pakkasvaurioilta.

Rondo Menestymisvyöhyke: I-?

Rypäleet ovat sinisiä, suuria, hyvänmakuisia ja sopivat punaviinin valmistukseen. Satoisuus on hyvä, kypsyy lokakuun alkupuolena. Niillä rondolla kuin muillakin telttamaisesti tai seinämäksi laitettu muovi nopeuttaa kasvua ja sadon kypsymistä. Rondo on yleisimmin kasvatettu tumma viinilajike Tanskassa ja Ruotsissa. Rondo kestää pakkasta -20 astetta.

Muscat Blue

Galanth

Garant

Kuzminski Sini

Pinot Noir Precoce

Rondo

Siegerrebe

Summersweet

Varhainen herkkä

Veltze Menestymisvyöhyke: I-?

Rypäle on oikein maukas, vaalea ja sopii sekä syötäväksi että viiniin. Puutuu kohtuullisen hyvin. Kestää pakkasta 20-25 astetta, mutta kokemuksia Suomen pitkistä valoisista yöstä ei vielä ole. Jonkin verran arkuutta on todettu viininlehtihomeelle jalostusmaassaan Latviassa. Maa saa olla lievästi hapanta. Suurisatoinen. Hyötyy toisen lajikkeen sittepolystä.

Zilga Menestymisvyöhyke: IV

Marja on keskikokoinen, sininen, makea, mieto, vähän mustikan tyyppinen, kypsyy syyskuun puolivälissä. Viinin tekemiseen se mietoutensa takia sopii yksinään huonosti. Rypäleen tummasta väristä huolimatta mehu on kirkasta. Kestää lähes 35 astetta pakkasta. Lehvästöllä on kaunis punainen syysväri ja sen versot talveentuvat hyvin ja sitä voi käyttää esim. pergolassa. Zilga aloittaa kasvun aikaisin ja on arka yöhalloille. Zilga kaipaa hapanta maata.

Sele Menestymisvyöhyke: I-?

Rypäleet ovat suurehko, vaaleat ja niissä on muscatin aromia. Sopii syömissä lisäksi hyvin myös valkoviiniin tekoon. Pakkaskestävyys lähes 25 astetta. Keväällä riittää 5-7 silmuja tuottamaan hyvän sadon.

Siegerrebe Menestymisvyöhyke: I-?

Tämä vanha saksalainen aitoviinilajike kukkii myöhään, joten kukinta ei ole kovin arka keväthalloille. Marjat ovat hiukan punertavia, suurikokoisia. Sopii syötäväksi sellaisenaan, mutta on hyvä myös viinin valmistukseen. On talvenkestävä Etelä-Suomessa, mutta suositellaan suojaamista talveksi.

Solaris Menestymisvyöhyke: I-?

Solaris on saksalainen kolmekymmentä vuotta sitten kehitetty lajike, joka kestää pakkasta parikymmentä astetta. Se tuleentuu myöhään, joten latvusten leikkaaminen elokuusta lähtien parantaa sen talvenkestävyyttä. Se on yleinen pohjoismaiden viinitarhoilla. Rypäleet kypsyvät syyskuun alkupuolella, mutta niiden voi antaa kypsyä syyskuun loppuun asti. Rypäleet ovat aluksi hapokkaita, mutta sokeripitoisuuden kasvaessa happoisuus vähenee, kuten muillakin. Mehu sopii hyvin valkoviiniin valmistukseen. Solaris on hyvin taudinkestävä.

Sukribe Menestymisvyöhyke: II (III)

Kestää pakkasta 30 asteeseen saakka. Rypäle on keskikokoinen, vihreä ja maussa on mukana ojukkaviinin aromia. Sukribe on suurisatoinen, ja siementen osuus rypälestä on pieni. Kypsyä syyskuun puolivälissä.

Summersweet Menestymisvyöhyke: I-?

Tämä on kotoisin Pohjois-Amerikasta. Se vaatii kevyen talvisuojauksen. Rypäle on tumma ja nimensäkin mukaan lämpimässä paikassa kypsyttyään makea ja maukas. Kypsyminen tapahtuu syyskuun lopussa. Voi kasvattaa lämmittämättömässä kasvihuoneessa, jolloin se ehtii kypsyä paremmin.

Supaga Menestymisvyöhyke: II (III)

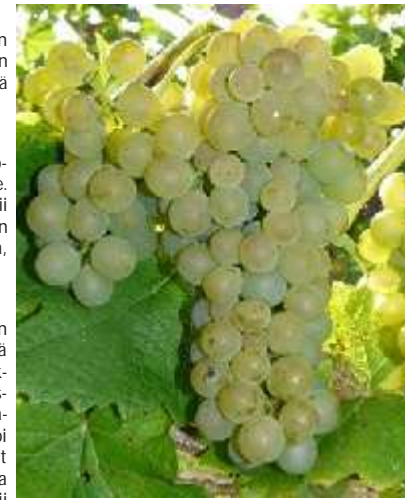
Kestää 18-25 asteen pakkasia, mutta suositellaan kasvihuoneeseen, jotta sato ehtii kypsyä hyvin. Hedelmä on suuri, ja makea, vihreän keltainen. Kohtalaisen suuri sato, siementen osuus pieni. Kypsyä syyskuun lopussa. Maan happamuussuositus on pH 5,5-6,5 ja mullaksi sopii siis hapan rhodomulta.

Varhainen herkkä Menestymisvyöhyke: I-?

Eestiin tuotu lajike, jonka nimi siellä on Varajene magus. Talveentuu hyvin, tertut ovat suuria, rypäleet kellertyvät kypsyessään ja muuttuvat maukkaiksi ja suuriksi. Satoisa lajike.

Veltze Menestymisvyöhyke: I-?

Puutuu kohtuullisen hyvin.

Solaris

Sukribe

Supaga

Zilga